

تعهدات در قانون مدنی کشور فرانسه
مقررات عمومی قراردادها یا الزامات ناشی از قرارداد

مترجم: بهمن رازانی

شپوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شپوهنځي ګاونډي علوم او مطالعات فرېنجي
پرتال جامع علوم انساني

قسمت ۴: درخواست تحویل و تودیع وجه

ماده ۱۲۵۷ هنگامی که متعهد له از دریافت دین خود سرباز می‌زند، متعهد می‌تواند رسماً آمادگی خود را برای پرداخت به وی اعلام کند و در صورت استنکاف متعهد له از اخذ، مال را سپرده بگذارد. اعلام آمادگی رسمی پرداخت که منجر به سپردن وجه شود، ذمه‌ی متعهد را بری می‌کند. و در قبال او، زمانی که حسب مقررات سپرده گذارده باشد، به عنوان پرداخت به حساب می‌آید و ضامن تلف آن مال پس از این، شخص متعهد خواهد بود.

ماده ۱۲۵۸ برای این که اعلام آمادگی پرداخت مؤثر ب‌ت‌و، بایستی:

۱. مخاطبش داینی باشد که اهلیت دریافت داشته باشد. و یا کسی که از سوی وی حق دریافت مال را داشته باشد.
۲. فرستنده‌ی اعلامیه نیز اهلیت پرداخت را واجد باشد.
۳. حاوی اعلام آمادگی پرداخت تمام وجه پرداختنی، اقساط و منافع الزامی با احتساب وجوه پرداختی و مبالغ محاسبه نشده باشد.
۴. نیز در صورتی که اجل دین، به سود متعهد له قرار داده شده باشد، مهلتش به سر رسیده باشد.
۵. نیز شرطی که پرداخت دین مشروط بدان است، معمول شده باشد.
۶. اعلامیه به جایی فرستاده شده باشد که برای پرداخت و تسلیم طی قرارداد مشخص شده باشد و در صورتی که جای پرداخت در قرارداد مسکوت باشد، به شخص متعهد له ابلاغ شده باشد یا به اقامتگاه وی و یا اقامتگاه منتخب وی برای اجرای قراردادش.
۷. نیز اعلامیه یاد شده به وسیله‌ی یکی از مأموران رسمی اداری که صلاحیت این امر را

داشته باشد تنظیم و ایفاد شده باشد.

ماده ۱۲۵۹ به موجب قانون ۱۲ مه ۱۹۸۱ منسوخ شده.

ماده ۱۲۶۰ هزینه‌ی اعلام آمادگی و تودیع در صورتی که با شرایط قانونی اجرا شود، بر عهده‌ی متعهد له است.

ماده ۱۲۶۱ تازمانی که متعهد له با تودیع موافقت ننموده است، متعهد می‌تواند تودیع را استرداد کند. در این صورت، تعهدهای وی و ضامن بری نمی‌گردند.

ماده ۱۲۶۲ هنگامی که متعهد خود حکمی با اعتبار قضیه‌ی محکوم بها به دست آورده باشد، که طی آن اعلام آمادگی وی و تودیع انجام شده، درست و مؤثر تشخیص و اعلام شده باشد، دیگر حق نخواهد داشت حتی با موافقت متعهد له خود، به استرداد مال تودیع شده‌ی خود به زیان هم تعهدها یا ضامنش دست زند.

ماده ۱۲۶۳ متعهد لهی که با استرداد مال تودیع شده‌ی متعهد - پس از صدور حکم نهایی دال بر درستی و مؤثر بودن آن تودیع - موافقت کرده باشد، دیگر نمی‌تواند برای اجرای دینش به اجرای امتیازات یا رهنی که داشته است متوسل شود. دین وی دیگر وثیقه‌ای ندارد مگر آن که روز تحریر سندی که داین طی آن با استرداد مال تودیع شده موافقت کرده است، به قرارداد دین خویش نیز صورت مناسبی برای داشتن وثیقه بخشیده باشد.

ماده ۱۲۶۴ هرگاه مال موضوع تعهد، عین معینی باشد که بایستی در محل استقرار خود تسلیم شود، متعهد بایستی به متعهد له اخطار کند که آن را قبض نماید. این اخطار به وسیله‌ی نامه‌ای که رسماً به شخص متعهد یا اقامتگاه وی یا اقامتگاه انتخابی وی برای اجراءات آن قرارداد تعیین شده، ابلاغ می‌شود، به عمل می‌آید. اخطار یاد شده که به عمل آمد، در صورتی که متعهد له مال مذکور را قبض ننمود، اگر متعهد به محل استقرار مال یاد شده نیازمند باشد، حق دارد که از دادگاه اجازه‌ی تغییر مکان آن مال را بخواهد.

قسمت ۵: پیرامین اعراض از اموال

ماده ۱۲۶۵ اعراض از اموال عبارت از این است که بدهکار، زمانی که خود را ناتوان از پرداخت دیونش ببیند، از همه‌ی اموال خود به سود طلبکاران اعراض کند.

ماده ۱۲۶۶ اعراض از اموال می‌تواند ارادی باشد یا قضایی.

ماده ۱۲۶۷ اعراض از اموال ارادی آن است که طلبکاران، قصداً آن را بپذیرند و اثری بیش از قراردادی که بین بدهکار و طلبکاران منعقد شده باشد، ندارد.

ماده ۱۲۶۸ اعراض از اموال قضائی، امتیازی است که قانون برای بدهکاری معصوم و دارای حسن نیت در نظر گرفته شده و به وی اجازه می‌دهد که برای حفظ آزادی شخص خویش، و علیرغم هم قرارداد معارضی کلیه‌ی اموال خود را در اختیار دادگستری به سود طلبکارانش بنهد.

ماده ۱۲۶۹ اعراض قضایی به هیچ وجه مالکیت اموال بدهکار را به طلبکاران تفویض نمی‌کند بلکه تنها به ایشان اجازه می‌دهد که اموال وی را به سود خود به فروش رسانند و بهای آن‌ها را دریافت کنند.

ماده ۱۲۷۰ طلبکاران، در صورتی که اعراض قضایی را جزء موارد استثنایی و پیش‌بینی شده‌ی در قانون نباشد، نمی‌توانند آن را بپذیرند. این امر مانع دستگیری بدهکار به سبب بدهی می‌گردد. بالاتر از این، اعراض قضایی، ذمه‌ی بدهکار را تنها تا میزان ارزش اموال موضوع اعراض بری می‌کند و در صورتی که بهای اموال یاد شده برای پرداخت بدهکاری‌هایش کافی نباشد، در صورتی که اموال دیگری هم به دست آورد، مکلف به اعراض از آن‌ها نیز هست تا پرداخت دیون به انتها رسد.^۱

۱. مواد ۱۲۶۵ الی ۱۲۷۰ در تاریخ ژوئیه ۱۹۹۱ مجری از تاریخ اول ژانویه ۱۹۹۳ نسخ شده است.

بخش دوم

تبدیل تعهد

ماده ۱۲۷۱ تبدیل تعهد سه گونه پدید می آید:

۱. هنگامی که بدهکار با طلبکار خویش بر دین جدیدی توافق کنند که جانشین دین قدیم که منتفی شده گردد.

۲. هنگامی که بدهکار جدیدی جانشین بدهکار قدیمی گردد که به وسیله طلبکار ابرا گردیده است.

۳. هنگامی که به وسیله آثار یک تعهد تازه، یک طلبکار جدید، جانشین طلبکار قدیمی گردد که دیگر بدهکار اول در قبال او بری است.

ماده ۱۲۷۲ تبدیل تعهد بین اشخاصی ممکن است که اهلیت قراردادی داشته باشند.

ماده ۱۲۷۳ تبدیل تعهد ضمنی به عمل نمی آید. بلکه بایستی اراده انشائی آن به وضوح از متن سند به دست آید.

ماده ۱۲۷۴ تبدیل تعهد از طریق جایگزین ساختن متعهد جدیدی به جای متعهد قدیمی، بدون موافقت متعهد قدیمی نیز ممکن است.

ماده ۱۲۷۵ حواله ای که حسب آن بدهکار، مدیون دیگری را در قبال طلبکار می گذارد که ملزم به پرداخت به اوست، نتیجه ی تبدیل تعهد را نخواهد داشت مگر این که طلبکار به صراحت اعلام کند که بدهکار اولی یعنی محیل را بری کرده است.

ماده ۱۲۷۶ طلبکاری که بدهکار محیل خویش را بری کرده است، علیه وی حق هیچ گونه دادخواهی نخواهد داشت هر چند که محتال نیز معسر شود بدان شرط که در قرارداد، شرط صریحی به سود وی نیامده باشد و نیز این که محتال ورشکسته اعلام نشده باشد و نیز در زمان حواله ورشکسته نباشد.

ماده ۱۲۷۷ اعلام ساده ای از سوی بدهکار، دال بر این که شخصی به جای او ملزم به پرداخت است، نتیجه ی تبدیل تعهد را ندارد. همین گونه اعلام طلبکار نیز دال بر این که شخصی حق دریافت طلب را از سوی او دارد، بی اثر است.

ماده ۱۲۷۸ امتیازات و وثایق دین قدیمی، به هیچ وجه شامل دین جدید نمی‌گردد مگر آن که طلبکار به صراحت چنین شرطی را به سود خویش نهاده باشد.

ماده ۱۲۷۹ هنگامی که تبدیل تعهد از طریق تعویض بدهکار حاصل می‌شود، امتیازات و رهن مقدماتی طلبکار، شامل اموال بدهکار جدید نمی‌گردد. امتیازات و رهن ابتدایی دین را ممکن است با رضایت مالکان اموال، به عنوان ضمانت اجرای تعهدات بدهکار جدید به عنوان شرط در قرارداد گنجانند.

ماده ۱۲۸۰ هنگامی که تبدیل تعهد بین طلبکار و یکی از بدهکاران متضامن انجام می‌شود، امتیازات و رهن بدهی قدیمی، نمی‌تواند به عنوان شرط باقی ماند مگر بر اموال شخصی که دین جدید را قرارداد کرده است.

ماده ۱۲۸۱ به وسیله‌ی تبدیل تعهدی که بین طلبکار و یکی از بدهکاران تضامنی وی انجام می‌شود، دیگر بدهکاران متضامنی بری می‌گردند.

(توضیح؛ ترجمه بخش مورد نظر از قانون مدنی فرانسه در این شماره به پایان رسیده است. «مجله کانون» امیدوار است بتواند در شماره‌های بعد جایگزین مناسبی برای این مطلب انتخاب کند. و بعدها نیز به نشر بخش‌های دیگری از آن قانون دست زند.)

ثړوېشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

4. DES OFFRES DE PAYEMENT, ET DE LA CONSIGNATION

ART. 1257 lorsque le créancier refuse de recevoir son paiement, le débiteur peut Lui faire des offres réelles, et au refus du créancier de les accepter, consigner la somme ou la chose offerte.

les offres réelles Suivies d'une consignation libèrent le débiteur; elles tiennent lieu à son égard de paiement, lorsqu'elles sont valablement faites, et la chose ainsi consignée demeure aux risques du créancier.

Art. 1258 Pour que les offres réelles soient valables, il faut:

1° Qu'elles soient faites au créancier ayant la capacité de recevoir, ou à celui qui a pouvoir de recevoir pour lui;

2° Qu'elles soient faites par une personne capable de payer;

3° Qu'elles soient de la totalité de la somme exigible, des arrérages ou intérêts dus, des frais liquidés, et d'une somme pour les frais non liquidés, sauf à la parfaire;

4° Que le terme soit échu, s'il a été stipulé en faveur du créancier;

5° Que la condition sous laquelle la dette a été contractée soit arrivée;

6° Que les offres soient faites au lieu dont on est convenu pour le paiement, et que, s'il n'y a pas de convention spéciale sur le lieu du

payement, elles soient faites ou à la personne du créancier, ou à son domicile, ou au domicile élu pour l'exécution de la convention;

7° Que les offres soient faites par un officier ministériel ayant caractère pour ces sortes d'actes.

Art. 1259 Abrogé par Décr. n° 81-500 du 12 mai 1981.

Art. 1260 Les frais des offres réelles et de la consignation sont à la charge du créancier, si elles sont valables.

Art. 1261 Tant que la consignation n'a point été acceptée par le créancier le débiteur peut la retirer; et s'il la retire, ses codébiteurs ou ses cautions ne sont point libérés.

Art. 1262 Lorsque le débiteur a lui-même obtenu un jugement passé en force de chose jugée, qui a déclaré ses offres et sa consignation bonnes et valables, il ne peut plus, même du consentement du créancier, retirer sa consignation au préjudice de ses codébiteurs ou de ses cautions.

Art. 1263 Le créancier qui a consenti que le débiteur retirât sa consignation après qu'elle a été déclarée valable par un jugement qui a acquis force de chose jugée, ne peut plus, pour le payement de sa créance, exercer les privilèges ou hypothèques qui y étaient attachés; il n'a plus d'hypothèque que du jour où l'acte par lequel il a consenti que la consignation fût retirée

aura été revêtu des formes requises pour emporter l'hypothèque.

Art. 1264 Si la chose due est un corps certain qui doit être livré au lieu où il se trouve, le débiteur doit faire sommation au créancier de l'enlever, par acte notifié à sa personne ou à son domicile, ou au domicile élu pour l'exécution de la convention. Cette sommation faite, si le créancier n'enlève pas la chose, et que le débiteur ait besion du lieu dans lequel elle est placée, celui-ci pourra obtenir de la justice la permission de la mettre en dépôt dans quelque autre lieu.

Art.1265 à 1270 Abrogés par L. n° 91-650 du 9 juill. 1997.

SECTION II - De La Novation

Art. 1271 Lanovation s'opère de trois manières:

1° Lorsque le débiteur contracte envers son créancier une nouvelle dette qui est substituée à l'ancienne, laquelle est éteinte;

2° Lorsqu'un nouveau débiteur est substitué à l'ancien qui est déchargé par le créancier;

3° Lorsque, par l'effet d'un nouvel engagement, un nouveau créancires est substitué à l'ancien, envers lequle le débiteur se trouve déchargé.

Art. 1272 La novation ne peut s'opérer qu'entre personnes capables de contracter.

Art. 1273 La novation ne se présume point; il faut que la volonté de l'opérer résulte clairement de l'acte.

Art. 1274 La novation par la substitution d'un nouveau débiteur peut s'opérer sans le concours du premier débiteur.

Art. 1275 La délégation par laquelle un débiteur donne au créancier un autre débiteur qui s'oblige envers le créancier, n'opère point de novation, si le créancier n'a expressément déclaré qu'il entendait décharger son débiteur qui a fait la délégation.

Art. 1276 Le créancier qui a déchargé le débiteur par qui a été faite la délégation, n'a point de recours contre ce débiteur, si le délégué devient insolvable, à moins que l'acte n'en contienne une réserve expresse, ou que le délégué ne fût déjà en faillite ouverte, ou tombe en déconfiture au moment de la délégation.

Art. 1277 La simple indication faite, par le débiteur, d'une personne qui doit payer à sa place, n'opère point novation.

Il en est de même de la simple indication faite, par le créancier, d'une personne qui doit recevoir pour lui.

Art. 1278 Les privilèges et hypothèques de l'ancienne créance ne passent point à celle qui lui est substituée. à moins que le créancier ne les ait

expressément réservés.

Art. 1279 Lorsque la novation s'opère par la substitution d'un nouveau débiteur, les privilèges et hypothèques primitifs de la créance ne peuvent point passer sur les biens du nouveau débiteur. «Les privilèges et hypothèques primitifs de la créance peuvent être réservés, avec le consentement des propriétaires des biens grevés, pour la garantie de l'exécution de l'engagement du nouveau débiteur.»

Art. 1280 Lorsque la novation s'opère entre le créancier et l'un des débiteurs solidaires, les privilèges et hypothèques de l'ancienne créance ne peuvent être réservés que sur les biens de celui qui contracte la nouvelle dette.

Art. 1281 Par la novation faite entre le créancier et l'un des débiteurs solidaires, les codébiteurs sont libérés.

La novation opérée à l'égard du débiteur principal libère les cautions.

Néanmoins, si le créancier a exigé, dans le premier cas, l'accession des codébiteurs, ou, dans le second, celle des cautions, l'ancienne créance subsiste, si les codébiteurs ou les cautions refusent d'accéder au nouvel arrangement.

شپوهنځي ګاونډي علوم او مطالعات فرېنډي
پرتال جامع علوم انساني